

Velká Chmelištná

Základní charakteristika obce

Počet obyvatel (vždy k 31. 12.) 2011 | 2013 | 2015 | 2017 | 2019: 50 | 67 | 66 | 65 | 63

www.velkachmelistna.cz

Obec Velká Chmelištná leží v západní části správního obvodu ORP Rakovník, zhruba 22 km západně od Rakovníka.

Ves samotná byla založena kolem roku 1039 v období české vnitřní kolonizace. Název Chmelištná znamená ves s mnoha chmelišti, jak se tehdy říkalo chmelnicím. Později byl doplněn její název na „Velká Chmelištná“.

Celé území obce leží v Přírodním parku Jesenicko. Krajina obce je po celém obvodu správního území obce lesnatá, pouze okolo jádrového sídla Chmelištná je krajina otevřená, zemědělsky obhospodařovaná. V této otevřené části krajiny pramení Řeřišský potok a také boční (levé) přítoky potoka Javornice, který jinak protéká jižní okrajem správního území obce.

Jádrovým sídlem celé obce je Velká Chmelištná. Jeho centrum tvoří rozlehlá návěs se třemi rybníky. K obci náleží osada Hůrky, která vznikla ve středověku jako osada hornická. Těžilo se zde stříbro. Ještě dnes jsou v lesích patrné zbytky po důlní činnosti. V lesích u Sosně, Hůrek a nad Klečetnou se nacházejí jámy a zasypané štoly, o kterých se vypráví, že v nich sídlí skřítkové.

Severně od Velké Chmelištné leží rozlehlý zemědělský areál.

Hodnoty na území obce

Přírodní a krajinné hodnoty

Přírodní park Jesenicko
Prameniště Řeřišského potoka
Javornice (okrajově na jihu)
Síť levých přítoků Javornice
Mokřady pod Čočkovým rybníkem na Javornici
Systém rybníčků na návsi (3)
Rybník u zemědělského areálu
Lesy Přírodního parku Jesenicko

Velká Chmelištná

Kulturně historické hodnoty

Kostel sv. Bartoloměje (NKP) – Kostel je barokní, středověkého původu, s obdélnou lodí, odsazeným pravouhlým presbyteriem, doplněným na jihu sakristií, a s průčelní věží s postranními přístavky. K částečně kamenné ohradní zdi hřbitova přiléhá drobná barokní márnice. Původně gotický kostel byl r. 1774 zbarokizován. Jednoduchá obdélná stavba s pravouhlým presbytářem a hranolovou věží v západním průčelí. Novobarokní věž pochází z období mezi léty 1905–10.

Dochovaná urbanistická struktura historického jádra Velké Chmelištné – rozptýlená zástavba chalup a zemědělských usedlostí kolem plošně rozsáhlé protáhlé návsi, uvnitř částečně zastavěné

Velká Chmelištná č.p. 7 – barokní usedlost z hrázděného zdiva, postavená v roce 1680

V Báňské lese mezi osadou Hůry a sídlem Klečetné (Oráčov) se nacházejí sejpy a pinky, zemní pozůstatky po středověké těžbě zlata. Nedaleké Hůrky byly hornickou osadou. Těžbu dnes připomínají jen sejpy a jámy a název polesí Báňská hora.

Civilizační hodnoty

Cykloturistická trasa č. 2260

Žlutá značená pěší turistická trasa KČT

Dětské hřiště na návsi ve Velké Chmelištné

Sportovní hřiště

Fungující zemědělský areál

Hlavní požadavky na změny v území (nad rámec územního plánu)

Požadavky na změny v území vyplývající z platných ZÚR Středočeského kraje ve znění Aktualizace č. 1 a č. 2

RC 1497: Regionální biocentrum Na Pastvinách

RK 1093: Regionální biokoridor Oráčov - RK 1094

Požadavky na změny v území vyplývající z rozpracované Aktualizace č. 3 ZÚR Středočeského kraje (návrh pro SJ)

Žádné požadavky nevyplývají

Požadavky na změny v území vyplývající ze strategického plánu rozvoje obce

Obec nemá strategický plán

Pozitiva

Negativa

Životní prostředí

Území relativně vyvážené (KES > 1)
Vysoká lesnatost území obce
Harmonická krajina Přírodního parku Jesenicko
Celkově příznivé hodnocení stavu ovzduší
Celkově příznivé hodnocení vodního hospodářství
Celkově příznivé hodnocení odpadového hospodářství

Existence poddolovaného území ve větším rozsahu
Staré zátěže území a kontaminované plochy

Hospodářský rozvoj

Zařízení živočišné výroby v obci (velkokapacitní vepřín a jatka)
Přímé dopravní spojení a malá vzdálenost do spádové obce Čistá (cca 5 km)
Vyšší míra podnikatelské aktivity obyvatel

Velmi vysoká nezaměstnanost
Obec bez železničního dopravní spojení, bez přímého napojení obce na silnici I. a II. třídy, dopravní spojení zajišťuje silnice III. třídy – velmi periferní poloha obce
Frekvence autobusových spojů je zanedbatelná – dochází k jejich snižování. Neexistuje přímé spojení mezi obcí a ORP Rakovník
Bez technického vybavení – obec nemá vodovod a s kvalitou vody bývají problémy, kanalizaci ani plynovod

Velká Chmelištná

Soudržnost společenství obyvatel

Mírný pokles počtu obyvatel obce
Extrémně nepříznivá věková struktura obyvatel – velmi stará populace
Starý bytový fond
Velmi vysoký podíl neobydlených bytů
V posledním dvacetiletém období se nepostavil žádný nový byt
Minimální občanská vybavenost – bez základní a mateřské školy, pouze základní vybavení
Obec bez lékaře (vyjížďka do Rakovníka, Čisté a Kralovic)

Vyhodnocení územních podmínek a potenciálů jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje území

Životní prostředí	0 (+)
Hospodářský rozvoj	-
Soudržnost společenství obyvatel	-
Zařazení obce do kategorie vyváženosti pilířů URÚ	3a

Problémy/závady k řešení v územním plánu

Brownfields bývalý zemědělský areál na severním okraji zástavby obce
Negativně se vizuálně uplatňující rozsáhlý zemědělský areál (velkokapacitní vepřín) severně od zástavby Velké Chmelištné
Hygienicky problematický areál velkokapacitního vepřína
Vysoká míra zornění ZPF v zemědělsky obhospodařované části krajiny obce
Prakticky úplná absence niv vodních toků na území obce – orba až k břehovým liniím vodních toků, břehové porosty redukovány na naprosté minimum
Poddolovaná území a stará důlní díla okolo bývalé hornické osady Hůrka
Obec prakticky úplně bez jakéhokoli občanského vybavení
Obec v dopravně zcela periferní poloze > zhoršená dopravní dostupnost obce
Prakticky nulové tempo bytové výstavby
Problematická dopravní obslužnost obce veřejnou hromadnou dopravou – zanedbatelná frekvence autobusových spojů, snižující se počet spojů za den (dotazník obce 2020)
Obec zcela bez technického vybavení (bez vodovodu, kanalizace a plynofikace)
V těchto obytných sídlech nesplněna pěší docházka požární zbrojnice SDH 1 000 m: Hůrky
Západní a východní část obytného území jádrového sídla Velká Chmelištná leží mimo pěší dostupnost dětského hřiště 200 m od obytných domů
Úplná absence dětského hřiště v sídle Hůrky – nesplněna pěší dostupnost dětského hřiště 200 m od obytných domů
Nesplněn standard pěší dostupnosti hřiště pro mladší školní děti 500 m od obytných domů – absence hřiště pro mladší školní děti na území celé obce
Nesplněn standard pěší dostupnosti hřiště pro mládež a dospělé 1 000 m od obytných domů – absence hřiště pro mládež a dospělé na území celé obce
Nesplněn standard dostupnosti veřejné parkové zeleně (přítomnost v každém obytném sídle) – absence veřejné parkové zeleně v obytném sídle Hůrky